

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava.

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII. Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za izo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanju in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.— V oglasnem delu stane po-
nadatna, stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane po-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust
čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 3.

Sobota, 9. januarja 1932.

Leto VII.

Gospodarska kriza in Nemčija.

Gospodarsko krizo, ki nima pri-
mere v razvoju človeštva, so znatno
poostrele politične posledice vojne in
mirovne pogodbe ter končno oma-
jale tudi gospodarski sistem sam. Se-
veda trpi zaradi krize tudi delavski
razred in njega organizacije, kar je
neizogibno. Manjša se neprestano
kupna sila, kar zopet povzroča
ustavljanje obratov, odpuščanje de-
lavcev, ustavitve plačil, konkurze
najbolj trdnih obratov.

Teh razmer vsekakor delavstvo ni
zakrivilo, ker še vedno nima prav
nikakršnega vpliva na vodstvo go-
spodarstva, toda te razmere so gro-
zovito poslabšale položaj delavstva
ter groze, da poslabšajo bolj in bolj
tudi socialne pridobitve delavskega
razreda. Dokler delavstvo ne bo ime-
lo direktnega in odločujočega vpli-
va na vodstvo gospodarstva, bo ved-
no trpelo zaradi posledic kapitali-
stičnega vodstva gospodarstva. Te
posledice pa občutijo tudi organiza-
cije delavskega razreda, ki zaradi
svoje neugodnega položaja ne mo-
rejo nuditi članstvu zadostne opore.
Na drugi strani pa vidimo, na primer
v Avstriji, Nemčiji, Angliji in drugod,
da postajajo strokovne organizacije
odpornije proti udarcem gospodar-
ske krize in kapitalizmu.

Strokovne organizacije v Nemčiji
štejejo okoli štiri milijone članov.
Težko jim delo kriza v osmih letih
gospodarske krize, ker se morajo
brigati za bolne in nezaposlene čla-
ne, vendar so pa ohranile to lepo
število članstva. Te strokovne orga-
nizacije so stavile nemškemu kapi-
talizmu nešteto predlogov, zlasti v
zadnjih dveh letih, kako naj bi se
odpravila gospodarska kriza z ozi-
rom na nezaposlenost, toda kartelno
gospodarstvo s svojim napačnim
kapitalističnim vodstvom se na kon-
kretne predloge ni hotelo ozirati. O
skrajšanju delovnega časa ni hotelo
slišati, pač pa je zniževalo mezde.
Nič ni hotelo slišati o prepovedi nad-
urnega dela! Morda bi bilo delav-
stvo vsaj v parlamentu nekaj dose-
glo, toda nesrečne volitve dne 14.
septembra 1930 so povzročile, da je
parlament nezmožen za delo. Par-
lament ni več delal in pričele so de-
ževati zasilne odredbe, ki so podjet-
ništvo jako okrepile in se vsaj delo-
ma izdajajo ob njega soglasju. Ta
položaj so predvsem povzročili nem-
ski fašisti (nacionalni socialisti), ki
se morajo smatrati kot najhujši so-
vražniki demokracije in jih zaradi
tega tudi podjetniki podpirajo.

Nacionalne tolpe, pod vodstvom
znanega Hitlerja, ki ogrožajo mir in
red v Nemčiji, bi brez velike podjet-
niške denarne pomoči nikdar ne mo-
gle priti do take moči in ne bi bile
mogle izvršiti nešteto rokovanjaštev.

Jeseni 1931 so hoteli podjetniki
napraviti odločilen korak. Ustanovili
so takozvano harzburško fronto, na-
videz povsem politično zvezo, ki naj
prevzame vlogo in v kateri so imeli
odločevalno besedo poresko-vest-
falski industriji, to je, prvoboritelji
za socialno reakcijo. Tedaj je obsto-
jala prav resna nevarnost, ki jo je
predvsem opazilo organizirano de-
lavstvo. Vse strokovne organizacije
so ob tej veliki nevarnosti ustanovile
strokovno enotno fronto, ki se je v
zadnjem času v tej zadevi progra-
matsko zblížala in utrdila ter obse-
ga strokovne organizacije delavcev,
nameščencev in tudi uradnikov. Raz-
like, ki morda še obstojajo med po-
sameznimi organizacijami, niso tako

2000 steklarskih delavcev odpovedanih.

Zedinjene tvornice stekla ustavile v vseh tovarnah obratovanje in odpo-
vedale kolektivno pogodbo. Prizadele 2000 steklarskih delavcev in še
več njihovih družinskih članov.

Vse steklarske tovarne v državi
stoje. V Sv. Križu pri Rog. Slatini
in v Paračinu stoji delo že od 19. sep-
tembra 1931. Sedaj pa je ustavljeno
še v Hrastniku in v Straži. Na pobu-
do Splošne delavske zveze Jugosla-
vije, je sklicalo centralno tajništvo
Del. zbornica za 14. januarja v Beogra-
du anketo, na kateri naj bi se vzroki
za tako zaostritev krize v steklarski
industriji preiskali in poiskal tudi iz-
hod iz nje v svrhu omiljenja in olajša-
nja bede prizadetih družin brezposel-
nih steklarjev.

Splošna delavska zveza Jug. in
Del. zbornica sta v zadevi posredo-
vali, vendar brezuspešno. Za name-
ček pa je odpovedalo podjetje še ko-
lektivno pogodbo celokupnemu de-
lavstvu. Mi se bomo za danes vzdr-
žali in ne bomo šli v stvar in preiska-
vali, če je podjetje izrabilo vsa sred-
stva v boju proti krizi, preden se je
odločilo ustaviti obrat; ne moremo pa
zamolčati tega, da ni nikjer nikake-
ga razloga za odpoved kolektivne
pogodbe. Podjetje hoče ponovno zni-

žati plače! Ali ni to morda le mane-
vriranje? Gospodje podjetniki so de-
jali: če pristane delavstvo na znižan-
je plač 25 %, pa bomo obratovali v
vseh tovarnah s polno paro. Jasno je,
da delavstvo na ponovno znižanje
plač ne more pristati, ker so v zad-
njem letu itak bile plače steklarjev
reducirane za nad 20 %. Mi pa ne
vemo, če je in za koliko je podjetje
znižalo prodajne cene svojim izdel-
kom. Naj podjetje to pokaže, kje in
za koliko je znižalo svoje cene. De-
lavstvo je že dosedaj dalo nad 20 %.
Če nas pa mislite izstradati sedaj...?

Delavstvo je itak do skrajnosti
obubožano, ker je zadnjega pol leta
delalo polovico manj, kakor v nor-
malnem času. V Sv. Križu so že 4
mesece brez dela. Borza dela, orga-
nizacija in Del. zbornica so za pod-
piranje brezposelnih napravili, kar je
bilo v njih moči, le podjetje, ki je
najbolj opravičeno podpirati svoje de-
lavce, je do sedaj ostalo samo pri
obljubah.

Odpoved kolektivne pogodbe v državnih rudnikih.

Uprava drž. rudnikov napoveduje revizijo kolektivne pogodbe.

To, kar smo do pred kratkim še
mislili, da je nemogoče, to se name-
rava sedaj izvesti. Generalna direk-
cija drž. rudarskih podjetij v Saraje-
vu je z dne 28. dec. 1931 obvestila vsa
ravnateljstva in delavske zastopnike
svojih rudnikov, da se vrši v ponde-
ljek, dne 11. jan. t. l. v Sarajevu raz-
prava o reviziji sedaj veljavnega
«Radnoga ugovora» za namenom, da
se istega prilagodi gospodarskim raz-
meram državnih rudnikov.

Kaj se to pravi? To se pravi, da
hoče uprava znižati sedaj veljavne
mezde, ki znašajo za kopača Din 36,
za učnega kopača Din 33, za vozača
Din 30, in za zunanje delavce pa Din
24—30. Res je, da dobe ti rudarji še
nekaj doklade v obliki znižanih cen
na živilih. Vendar to vse skupaj ne

zviša povprečne dnevne mezde za
Din 2.

Splošno je znano, da so mezde
rudarjev drž. rudnikov med najslab-
šimi v državi. In zbog tega položaja
se vedno težje brani plače rudarjev
pri privatnih rudnikih, ker se njih
lastniki vedno izgovarjajo na nizke
mezde, ki jih daje država sama svo-
jim rudarjem.

Zato se ne moremo strinjati z
upravo drž. rudnikov, če sama pred-
njači privatnim podjetnikom v po-
gledu socialne reakcije, napram svo-
jim lastnim državljanom. Zato ne sme
in se ne bo mogel najti ne eden de-
lavski zastopnik, ki bi v sedanjem po-
ločaju rudarjev mogel pristati na zni-
žanje obstoječih mezd.

velike, da bi v potrebi mogle oma-
jati enotno fronto. Če ob prehodu
leta živi delavstvo v najtežjih razme-
rah, jamči delavska enotna fronta,
da socialna reakcija ne bo dosegla
svojega cilja.

Trpele so strokovne organizacije
v tej krizi bolj kakor v katerikoli
krizi prej. Vendar je njih moč danes
večja. Nihče danes ne more pridob-
ljenih pravic kar kratko črtati. In,
če se delavska zakonodaja poslabša,
odpraviti se ne more. Vlada je z za-
silnimi odredbami težko udarila po
delavskih pridobitvah, ali že danes
lahko trdimo, da se podjetniki teh
odločb vlade ne morejo veseliti. S
svojimi trdovratnimi zahtevami, da
se mezde radikalno znižajo na viši-
no leta 1927, so priklicali vrača.
Podjetniki so s temi zahtevami, da
posreduje država v socialnih in go-
spodarskih vprašanjih, kršili svoje
dosedanje načelo, da se država s
svojo silo ne sme vmešavati v te
zadeve. S temi zahtevami so priznali
precedenčni slučaj, da je tudi kapi-
talizem podrejen državnim oblastim.
Moč države napram zasebnemu ka-
pitalu se je s tem povečala bolj ka-

kor kdaj prej. Ta država je pa še
vedno in kljub temu demokratična
republika. Stvar delavstva in njega
organizacij je, da pri bodočih poli-
tičnih odločitvah delavstvo dobi več
moči v državi ter potem služi s svojo
močjo delavskemu razredu.

Nikogar naj ne moti težki polo-
žaj delavstva, nikogar, če kapitalisti
psujejo demokratično republiko, ko-
alicijsko delavsko pravo in social-
no zavarovanje z »marksizmom«. Vse
psovanje je samo varanje. Pogo-
ji za zmagó so podani, zato mora
nemško delavstvo, naslanjajoč se na
organizacije delavskega razreda, iti
skupno v odločilni boj leta 1932.

Budno organizirano in emancipi-
rano delavstvo v Nemčiji se torej
skrbno pripravlja na boj v svoji —
lastni fronti.

Zbliževanje med Francijo in An-
glijo povzroča v Nemčiji velike skr-
bi. Angliji očitajo Nemci, da je ona
kriva današnje svetovne gospodar-
ske krize ter, da je zlasti z novo po-
litiko zaigrala ugled v mednarodnem
svetu.

Nova jugoslovanska vlada.

Člani nove vlade so:

1. Peter R. Živković, predsednik,
 2. dr. Vojislav Marinković, zuna-
nje zadeve,
 3. dr. Albert Kramer, trgovino in
industrijo,
 4. Ivan Pucelj, socialno politiko
in narodno zdravje,
 5. dr. Milan Srškić, notranje za-
deve,
 6. dr. Dragotin Kojić, prosveta,
 7. Božidar Maksimović, pravo-
sodje,
 8. dr. Stanko Šibenik, gozdi in
rudniki,
 9. Lazar Radivojević, promet,
 10. Juraj Demetrović, kmetij-
stvo,
 11. Nikola Preka, gradbe,
 12. Dragomir Stojanović, vojska
in mornarica,
 13. dr. Milorad Djordjević, finan-
ce,
 14. dr. Dragan Kraljević, telesna
vzgoja.
- Dr. A. Kramer zastopa zunanega
ministra, dokler se ne povrne iz ino-
zemstva.

Reparacijska kon-ferenca.

Reparacijska konferenca se bo vr-
šila v Lausanni. Sklicana je na dan
25. januarja t. l.

Španski škofi prote- stirajo proti ustavi.

Za novo leto so izdali škofi na
Španskem pastirsko pismo, v kate-
rem protestirajo proti izključitvi cer-
kve iz javnega življenja in proti usta-
vi, zlasti zaradi uvedbe civilnega za-
kona in civilnih pogrebcev.

Spopadi tudi med Rusi in Kitajci.

Barikade v Harbinu.

V Harbinu je prišlo do ostrih spo-
padov med kitajsko policijo in Belo-
rusi. Spopad je nastal, ker je ruski
otrok ukradel v neki trgovini kos
kruha. Rusi so bili silno razburjeni,
ker je policija odvedla otroka na
stražnico ter so priredili demonstra-
cije ter gradili barikade. Na posredo-
vanje Japoncev se je policija opravi-
čila pri Belorusih.

Belorusi so izdali oklic, v kate-
rem se pritožujejo, da kitajske obla-
sti ravnaajo grdo z njimi.

Japonci pojdejo v Peking.

Kljub intervenciji Društva narodov.

Po ruskih vesteh nameravajo Ja-
ponci prodreti do Pekinga.

Nova intervencija na daljnem vzhodu.

To pač ne bo zaleglo.

Državni tajnik Zedinjenih držav
Stimson je imel razgovore z angle-
skim in francoskim poslanikom o po-
ločaju v sporu med Kitajsko in Ja-
ponsko. Pripravlja se posredovanje
teh treh držav, opirajoč svojo akcijo
na dogovor devetih držav iz l. 1922,
po katerem je Kina nedotakljiva in
pristopna vsem državam. Japonski,
ki stremi po samostojni Mandžuriji,
so Zedin. države zlasti nenaklonje-
ne.

Aretacije v Indiji se ne prestano nadaljuje

Že tri Gandhijeve naslednike v predsedstvu kongresne stranke so v Bombayu aretirali; eden je bil samo 24 ur predsednik, drugi samo 5 ur, tretji še manj. Po ostalih indskih mestih je bilo aretiranih še nekaj rezervnih predsednikov. Stranka je za vsak slučaj določila vnaprej 60 svojih predsednikov, da bi zamogla avtomatično tudi po aretaciji posameznikov, delovati naprej. V Bombayu in Ahinedabadu so se vršili srditi poulični boji med nacionalisti in policijo, z veliko žrtvami. V Kalkuti je vlada dala zapreti 2000 oseb. Vlada je kongresno stranko prepovedala, a kongresisti se pripravljajo na dolgotrajen in žilav boj. V Bombayu so že pripravili dve veliki bolnici s preko tisoč posteljami za ranjence iz pouličnih bojev. Sto indskih zdravnikov se je postavilo brezplačno na razpolago. V luko Šitagong je prispela angleška bojna ladja in izkrcala vojaštvo. Evropejci so ponudili svoje usluge na razpolago vladi proti Indijcem. Strog bojkot angleškega blaga se že izvaja. Kupuje se samo ameriško in nemško blago.

Obvezen civilni zakon se uvede na Čehoslovaškem.

V načrtu novega državlanskega zakona je določba, ki zahteva obvezen civilni zakon. Doslej sta bila na Čehoslovaškem civilni in cerkveni zakon enako veljavna. Po novem načrtu državlanskega zakona pa samo cerkveni zakon ne bo veljaven, marveč se bo moral skleniti civilni, ki bo tudi sam veljaven.

Moratorij za Nemčijo. Francoski listi menijo, da se bo Nemčiji na lausanski konferenci podaljšal za dve ali tri leta. Anglija se prizadeva, da bi na konferenci Anglija in Francija nastopali v tem vprašanju enotno. Nemčija bo zahtevala na konferenci končno rešitev reparacijskega vprašanja, ki naj gre v tem pravcu, da se reparacije črtajo, na kar pa lausanska konferenca zaenkrat še ne bo pristala.

Na Finskem ni več abstinence. Na Finskem je bilo glasovanje o prohibicijskem zakonu. Za to, da ostane alkoholna prepoved v veljavi, je bilo pri ljudskem glasovanju samo 29 odstotkov prebivalcev. — Kdor hoče biti abstinent, je lahko tudi brez alkoholne prepovedi, če ima trdno voljo in če se je prepričal, da alkohol škoduje.

Bivši nemški cesar Viljem II. je nevarno obolel.

Ali si že dobil novega naročnika za „Delavsko politiko“, smatraj to za svojo dolžnost!

I. V.

Delavski oder „Svobode“.

(Iz vtisov delovanja naših igralcev).

V dnevnikih je bilo zapisano: »V dvorani Delavske zbornice v Ljubljani bo igral 3. januarja 1932 delavski oder »Svobode« dramo Ivana Cankarja: »Jakob Ruda«.

Dvorana Delavske zbornice je bila polna. Obrazi naših ljudi, naših sodrugov in sodružic so bili v dvorani in njih oči so gledale na oder. Kako proletarsko-praznična je take dni dvorana Delavske zbornice, ko zasedejo sedeže tisti iz milijon milijonov, ki žive v težki borbi za vsakdanji kruh, ki ustvarjajo, a za svoje ustvarjanje trpe bedo in pomanjkanje. In če gledaš te obraze, odkritih potez, moč bodočnosti diha, ti srce utripa v nekakem nerazumljivem, toplem zanosu, polnem neizrečenih mogočnih besed, tok zgodovine usmerja, tedaj porečeš v mislih in a besedo: Med svojimi sem, doma sem...

Na odru je živel življenje. Jakob Ruda in njegova okolica je živel, da se nam je zdelo, da ne gledamo igre, nego kos resničnosti življenja, ki nam ga je usoda v pouk in resničnost za trenutek odgnila. Kajti igralci so živeli. Da nisem samo jaz tega čutil, mi je govorilo šepetanje za menoj.

Jugoslovanski zbornici, narodna skupščina in senat, se bosta konstituirali v teku prihodnjega tedna. Kmalu potem pričneta zborovati.

Župansko zvezo so ustanovili. Ob priliki volitev v senat je bila sklicana tudi skupščina županov iz dravske banovine v Ljubljani. Nova zveza bo ustanovila pisarno in izdajala svoj list za komunalna vprašanja. Tako je povedal sklicatelj, ljubljanski župan dr. D. Puc. Za predsednika zveze je bil izvoljen Valentin Babnik, župan v št. Vidu nad Ljubljano, za prvega podpredsednika ljubljanski župan dr. Puc, za drugega podpredsednika pa dr. Milan Gorišek, župan v št. Lenartu v Slov. gor. Razen tega je bilo izvoljenih še 25 odbornikov in 5 preglednikov računov. Članarina bo znašala za vsakega prebivalca 5 par na leto, ki je bo plačala občina in 10 Din za osebo za druge člane. Ljubljana bo plačala za to zvezo okoli 3000 Din na leto.

Nove krušne cene. Z veljavnostjo od 1. januarja 1932 naprej in do nadaljnjega se določijo v Dravski banovini cene kruhu v obrtni maloprodaji za 1 kg takole: Za beli kruh (iz pšenične moke št. 0) Din 4.40; za polbeli kruh (iz pšenične moke št. 4, s 30% primesjo moke št. 6, ali iz ržene moke) Din 3.80; za črni kruh (iz pšenične moke št. 6 s 30% primesjo ržene moke) Din 3.20. Mešanje poedinih vrst pšenične moke nižje cene, kakor tudi mešanje z drugo moko manjše vrednosti (rženo, ajdovo, koruzno, krompirjevo itd.), je dovoljeno samo, če se cene takemu kruhu ustrezno znižajo. (Dopolnitev ministr. Uredbe z dne 23. septembra 1931, odst. 3, stavek 2.) Razume se, da mora biti tako mešanje mok pri pravi kruha v prodajalni tako poočiteno, da more kupec tudi neopozorjen to videti.

Premestitve sodnikov. Z ukazom od dne 5. t. m. so bili premeščeni: Podpredsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani dr. Vladimir Golja k stolu sedmorice, oddelek A v Zagrebu; sodnik deželnega sodišča v Ljubljani dr. Ivan Bizjak k sreskemu sodišču v Varaždinu; sodnik deželnega sodišča v Ljubljani dr. Edvard Vračko pa k okrožnemu sodišču v Sremski Mitrovici. Nepremestljivost sodnikov bo po novi ustavi stopila v veljavo šele čez pet let.

Debata o nacionalizmu v tiskovni pravdi. Kakor poroča »Jutro«, je v tiskovni pravdi proti »Slovincu« povedal zasebni obtožitelj dr. Majak, odvetnik v Konjicah, da je bil on že med vojno zaveden Slovenec, da pa je res njegov brat pod vplivom matere postal Nemec in je danes v Avstriji nemški nacionalist in heimwehrovec. Ta primer dokazuje, da narodnost in nacionalizem človeku nista prirojena in da je odvisno čisto od slučaja, da kdo postane nemški ali pa slovenski nacionalist. Sploh pa sedanjí odvratni nacionalizem obstoja komaj dobrih sto let. Izmislili so ga Nemci v napoleonskih vojnah in od

njih so ga prevzeli najprej Čehi, potem pa tudi Slovenci. V sedanji dobi se divji nacionalizem zopet zelo šopiri, zlasti v fašistični Italiji in med Hitlerjevimi Nemci. Pa mu bo že odklenkalo. Organizirani delavci vseh dežel so najprej spoznali vso praznoto nacionalizma in so postavili narodnost na njeno pravo mesto.

Izjava naprednih akademskih starejšin. Napredni akademski starejšine so objavili nek manifest, v katerem objavljajo, da smatrajo ljubljansko vseučilišče za žarišče slovenske kulture in da hočejo delati za njegov procvit. Ker je to za vsakega inteligenta samoobsebi umevno, ni jasno, kaj pravzaprav hočejo napredni starejšine s to svojo izjavo.

Zanimivo in značilno. V Novem Sadu je prinesel nek tovarnar žigosat 500 tisočakov, ki jih je imel doma skrite. V zadnjem času je silno tožil o krizi ter je delavcem tudi znižal plače. Siromak je zaslužil samo pol milijona dinarjev.

Kdor potrebuje okrepčila, posebno pa, kdor je zaposlen v zaprtih prostorih, ta se zanesljivo varuje z jačanjem mišic in kit, kakor tudi s pospeševanjem krvnega toka s Fellerjevim Elsafluidom, tem preizkušenim domačim sredstvom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 383, Savska banovina.

Rumunski finančni minister je potoval v Italijo. Sprejel ga bo tudi Mussolini. Mala antanta je ljubosumna, češ, da Rumunija vodi neodkrito politiko. To je menda tudi korak k evropskemu sporazumu med državami.

Steinberger pred graško poroto oproščen. Dne 13. septembra t. l., ob priliki heimwehrovskega puča, je Schutzbundler Steinberger ustrelil heimwehrovca Münzerja. Te dni se je vršila obravnava pred graško poroto. Priče so obtoževali Steinbergerja. Njegov zagovornik dr. Pichler je pa rekel: Krivi tega žalostnega umora so tisti, ki so bili pred štiriindvajsetimi dnevi tukaj oproščeni (dr. Pfrimer in tovariši) in pa žandarmerija, ki ni ubogala županovega ukaza, da nastopi proti pučistom. Če bi se bilo to zgodilo, ne bi bilo prišlo do umora. Porotniki so se posvetovali dve uri ter soglasno zanikali glavno vprašanje krivde umora. O krivdi pretepa je bilo šest porotnikov za, šest proti in tako je bil obdolženec oproščen.

Polom mesta Steyr na Gornjem Avstrijskem, kjer se nahajajo znane tvornice orožja, ki so bile po vojni preurejene v tovarne avtomobilov in so zaposlovale nad 12.000 delavcev, preživlja po ustavitvi teh obratov težko gospodarsko krizo. Mestni svet je na svoji zadnji seji sklenil te-le omejitve v občinskem gospodarstvu: redukcija občinskih nastavljenecv in delavcev na eno tretjino. Vse mestne šole se imajo radi štedenja s kurivom znesti v eno samo poslopje. Vzdrževalo se bo samo vodovod, ka-

Pomanjkljivosti kože

kot solne pege, mozolje, gube, lišaje itd. bi se moralo zdraviti samo s sredstvi, katera medicinsko učinkujejo. Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože je brezpogojno zanesljiva. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka franko, po povzetju 10 Din več. Istotoliko stane Fellerjeva močna Elsa-pomada za rast las. Oboje se naroča pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 383, Savska banovina.

Lična knjižica, ki je izšla v ljubljanski Narodni tiskarni, je res dokument vestnosti in točnosti. Nedvomno je v njej par sto napak. Zamenjana so imena, navedena zopet druga, ki po »lepem« namenu knjižice ne spadajo vanjo. Verujemo, da se je to vse zgodilo iz površnosti, kar pa vsaj vestnosti ne dokazuje. Taki dokumenti so nevarni, ker omajajo resnost in zaupanje v poštenost.

Poslano. *)

Gospodu

Franu Jezeršku,

predstavniku »Narodne tiskarne«
v Ljubljani.

Pregledal sem Vašo lično knjižico, s katero je Vaša tiskarna razveselila našo javnost za božične praznike gotovo pod geslom »Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje«.

Knjižica je pomanjkljivo sestavljena. V njej je izpuščeno med drugimi tudi moje ime. Tudi jaz se nisem udeležil pri dotičnem dejanju. Pozivam Vas, da popravite to vsaj v drugi prepotrebni izdaji te knjižice, ki ostane značilen dokument sedanje dobe. Škoda bi bilo, da bi knjižica s tako plemenitim namenom ostala tako pomanjkljiva.

V Ljubljani, na dan nov. leta 1932.

Mlinar Ivan, s. r.

List odgovarja za vsebino le, v kolikor določa tiskovni zakon.

nalizacijo in odvažanje smeti. 13 mostov čez reki Aniza in Steyr se za vsak promet zapre. Ulice bodo samo do osmih zvečer razsvetljene.

Proces proti češkemu poslancu in bivšemu ministru Štribrnyu, ki je bil obtožen težke korupcije v prid sebi in svojih sorodnikov, je te dni končal z oprostitvijo obtoženca. Bil je pač minister.

Bodoča žena po Hitlerjevih učenjkih. Fašist Hitler Adolf bo, kadar pride na vlado, tudi zakonito gledal na to, da se nemško pleme izboljša in očisti tujih primesi. Njegov večak Gustav Darré pravi, da je od 100 žena le 14 brez napak v organizmu. Da se obvaruje dobro pleme, bo obstojal centralni urad, da bo tiste, ki se bodo hoteli poročiti, razdelil po skupinah. V Hitlerjevi državi se bodo na primer žene delile v štiri skupine. V prvo skupino bodo spadale žene, ki bodo po fašističnih nazorih popolnoma sposobne za zakon. Teh bo okoli 10 odstotkov vseh nemških žen. Te bo novo plemstvo tretje države smelo poročiti. Hitlerjevi plemiči pa žen iz drugih kategorij ne bodo smeli jemati, sicer bodo kaznovani. V drugo skupino spadajo sumljive žene. Te žene so sicer brez napak, le njih življenje ni v redu, ter morejo priti v prvo stopnjo, če dobro prebijejo posebno očiščevanje in minejo sumljivi znaki. V tretjo kategorijo bodo spadale sterilne žene. Moralno se jim sicer ne more nič očitati, ali čistega plemena niso, zato se sicer smejo poročiti, ne smejo pa imeti otrok. Država bo moža in ženo sterilizirala, da ne bo plodu. Mož, ki bi se ne dal sterilizirati, ne bo smel skleniti zakona. Ženam četrte skupine pa bo Hitlerjeva država sploh prepovedala možitve. Teh žen se bodo vsi ogibali. Žene teh skupin bodo prisiljene, da na vidnem mestu nosijo znak, v katero kategorijo spadajo. Hitlerjev sistem je torej pravcati sistem indijskih kast. No, ker imajo v Nemčiji žene tudi volilno pravico, bodo pri bodočih volitvah pač vedele, da jim ne kaže voliti Hitlerjevcev, ker bi se s tem same podpisale sodbu, da žele štiri take kategorije žen.

Hindenburg je imel na Silvestrov večer govor v radiu, v katerem je govoril o težkočah Nemčije z nado na

»Zorka, poglej Skuka!«

»Vidim«, je bil odgovor.

»Nastopa, kakor da je res nekaj bodoči grajšček. Njegov govor je govor človeka, poznavajočega samega sebe.«

»Da«, je odšepetal ženski glas. »Le zdi se mi, samozavestnih kretenj in gibanja, ki bi odgovarjale njegovi govorici, je še malo v njem.«

Človek za menoj je tiho zakašljaj. »Poln ni nihče«, je rekla na to. »Kaj pa Polde z Viča? Hm?«

»O, to pa je resničen kmet. Tega pa že dobro poznam. Saj je pri Gorkega. Na dnu tistega pijanca naravnost živel.«

Zorka je zamolčala. Toda od desne in leve sem slišal tiho šepetanje.

»Ana je dobra. Nežna... Skriva bolest in se sili biti vesela...«

»Ni to lahko...«

»Vidi se, da bo postala dobra igralka.«

Prizor sledi prizoru: napetost raste, gledalci zadržujejo dihanje. Alma, hej posestnika Dobrnika, v vsakdanjem življenju sodružica Vida, igra, kakor da je dama, ki pozna razkošje življenja in sanja o Parizu. Učitelj Justin pa je igral vlogo, kakor da je tudi v vsakdanjem življenju učitelj. Slikar Dolinar je bil prikupen fant, nekoliko premalo ljubimec, ali kaj zato, ko to ni vsakdanje življenje. Podjetnik Broš pa prefrigan trgovec, ki zna postaviti besedo, se kretati odlično, a maska mu je bila izborna.

»Sestra Jakoba Rude, Marta«, slišim šepetati moški glas. »Izvrstno igra.«

Ženski glas pa je rekel:

»Danes popoldne se je poročila. In glej, svojo svatbo opravlja na odru.«

»Evo, to je poštvalnost«, je zašepetal moški glas. »Ali bi ti naredila tako?«

»Zakaj bi ne naredila?«

»Vsa čast ji«, je odgovoril moški glas.

»Takšnih potrebuje delavski oder.«

V odmoru smo v vestibulu kadili.

»Prav lep večer«, so govorili prijatelji. »Dobro igrajo.«

»Da. Dolgo so molčali. Kriza je bila... A vendar, delavski oder ne propade. Živi in žilavi so naši igralci.«

»Nisem pričakoval tako dobre igre. So prizori, ki že prestopajo diletantizem... a kar je glavno, igralci niso izneženi s civilizacijo; duševna kultura in inteligenca je v njih...«

»Bodočnost so.«

Pri Mikliču so pri dolgi mizi igralci in igralki s svojimi znanci in znankami pozdravili in čestitali še enkrat svoji sodružici, ki je igrala Marto. Sedela je med njimi s svojim možem, na desni strani šopek od poroke, na drugi strani šopek Delavskega odra v pozdrav in priznanje.

Jaz pa, ki mi je sveta misel človeškega dostojanstva proletarski razmah kulture, sem ves prevzel gledal do lepoto sodružnosti in zavednosti, se ogreval z odličnim uspehom predstave in bil najponosnejši med ponosnimi.

pomoč in pozival nemški narod k složnosti in vztrajnosti.

Francoski vojni minister Andrej Maginot je te dni umrl. Maginot se je boril za utrditev francoskih mej.

Pred izprijembo v francoski vladi. Zunanji minister Briand je postal silno slabega zdravja in se najbrže ne bo mogel udeležiti lausanske konference. Laval bo moral izvesti izprijembo v svoji vladi.

Indijske (nizozemske) strokovne organizacije, ki štejejo nekaj nad 32.000 članov, so se pridružile mednarodni strokovni zvezi.

Papež je odlikoval italijanskega kralja. Med Vatikanom je bil dosežen sporazum glede katoliške akcije. Katoliška akcija mora služiti le duhovnim namenom, ne pa političnim. Zastave mora imeti v fašističnih barvah. Za te zasluge je dobil kralj »Kristusov red«.

Devet kitajskih generalov s Čang-siljanom na čelu je pokrenilo gibanje s ciljem, da vrže vladno Kantoncev v Nankingu in zopet postavi oblast Čangkajseka.

V Ameriki zapirajo banke. Z novim letom je v Zedinjenih državah ustavilo osem bank svoje poslovanje. Hranilnih vlog imajo te banke okoli 16 milijonov dolarjev.

Kriza, kriza! V Zedinjenih državah ameriških je ena najstarejših bank, Matland Capell & Co., ki je bila ustanovljena leta 1797 in je bila članica največje bančne skupine Stock Exchange, ustavila svoja izplačila.

Mesto Chicago je bankerotno. Mestni župan, čeh Čermak, se je odpeljal v Springfield, glavno mesto države Illinois, da izposluje od vlade nujno pomoč, sicer bo mestna uprava morala zapreti šole in odpustiti gasilski in policijski personal, ker ga nima s čim plačati. 14.000 učiteljev mestnih šol že od aprila lanskega leta ni prejelo rednih plač, temveč samo male predjume.

Kaj pravi srednjeevropska kultura. V Novoselicah, blizu Požuna, so prebivalci te dni hoteli sežgati staro ženo, ker je bila obdolžena čarovništva. Sedemdesetletna starka je »začarala« otroke svojih sosedov. Žandarmerija je za ta namen vaščanov zvedela in dala starki stražo, vaščane pa ovadila kazenskemu sodišču. Mesto Požun se nahaja blizu Dunava med Dunajem in Budimpešto ob nekdanji avstroogrski meji. Res mora taka vest vsakogar iznenaditi. Šole, cerkve in kulturna društva imamo, kulture pa ne.

Rudniška nesreča. Na cehi Karsten-Centrum v Gornji Šleziji, so se vžgali eksplozivni plini, kar je povzročilo ogromen zasip. Pod ruševinami je pokopanih 14 rudarjev.

Železniška nesreča. Na italijanski železniški progi na Brennerju se je med vožnjo odklopilo od vlaka več vagonov, ki so nato z veliko brzino zdrčali po strmi progi v dolino in trčili v nek drugi vlak, pri čemur so trije vagoni strmoglavili v prepad. Trije železničarji so težko ranjeni.

Ženin in nevesta ob poroki utonila. Na jezeru Krance pri Vilni na Poljskem se je pripetila težka nesreča. Čez zamrznjeno jezero se je na dveh saneh vračala svatovska družba od poroke. Sredi jezera se je pa led udrl in je vse padlo v vodo. Tri osebe, med njimi tudi ženin in nevesta, so utonile.

Književnost.

Novo izdanje del Jeana Jaurès, v francoski založbi Rieder so izšla kompletna dela znanega, ob začetku svetovne vojne umorjenega, velikega francoskega socialista in misleca, Jeana Jaurès. Sestavke in razprave je uredil in skrbno izbral Max Bonnafant, glavnik leposlovne fakultete v Bordeauxu. Prva dva zvezka Jaurès-ovih del, ki sta že poprej izšla, sta obravnavala svetovni mir (Mir in evropske zveze). V novem, ravno izšel, tretjem zvezku, pa so priobčene socijalistične študije (Etudes socialiste) z zelo zanimivimi aktualno vsebino (n. pr.: o kolektivizmu, o francoski revoluciji, pariški komuni, anarhizmu, nemškem socializmu, o republiki itd.). Razveseljivo bi bilo, če bi se tudi naš proletarijat seznanil z duhovnim delom tega velikega socialista. Ali ne bi kazalo priobčiti tudi kak francoski prevod Jaurès-ovega dela v naših kulturnih revijah?

Gandhi svojemu narodu ob aretaciji.

Preden so odvedli Gandhija v ječo, je pisal svojemu nasledniku Patelu:

»Dragi Ballabhai! Neskončna je milost božja. Prosim te, opominjaj narod, naj ne zapusti poti pravice in breznasilja in naj bo vedno pripravljen, da žrtvuje vse, tudi življenje, za svoje osvobojenje!«

Ko je tudi Patel moral v ječo, je razposlal na narod sledeč opomin:

»Topot bomo imeli težak boj do konca. Upam, da bo narod pripravljen doprinesiti tudi najtežje žrtve, da pa poti breznasilja ne bo zapustil!«

Prilikom aretacije Gandhija se vrše po vsej Indiji žalne manifestacije. V Bombayu in več drugih mestih so v znak žalosti zaprte borze in tržnice.

Maribor.

Tovarna Rütger v Hočah odpušča delavce. Te dni je dobilo okrog 80 delavcev, ki so bili dosedaj zaposleni v tovarni železniških pražg v Hočah, odpoved službe. Ta svoj ukrep utemeljuje vodstvo tovarne s tem, da je primorana vsled pomanjkanja dela skrečiti obrat in zaenkrat odpustiti omejeno število delavcev. Že doslej veliki armadi mariborskih nezaposlenih se je torej pridružilo 80 novih, povečini družinskih očetov, ki nimajo nobenega izgleda, da bi v doglednem času dobili novo zaposlenje. Vprašanje nezaposlenosti postaja dan za dnem bolj pereče. Kakor je hvaljevredna pomožna akcija, ki jo je uvedla mestna občina, vendar je že danes gotovo, da se z milodari trajno ne bo dalo od pomoči brezposelnim. Predvsem naj bi merodajni činitelji razmišljali o tem, da se to armado brezposelnih zaposli pri javnih delih. Še je čas, da se s primernimi investicijami prepreči grožnja katastrofa, ki je sicer nezgibna.

Kdor ima, seži globlje v svoj žep! Kakor je bilo že objavljeno v časopisu, zbirajo člani okrajnih odborov pomožne akcije za siromašne sloje mesta Maribora prispevke po določenih jim ulicah. Nabiranci in nabiralke poročajo, da jih nekateri meščani sprejemajo zelo neprijazno, med njimi zelo premožne osebe, ki prispevajo komaj po 5 do 10 dinarjev, kar naravno kvarno vpliva na vse ostale, ki bi bili sicer pripravljeni več prispevati. Mestno načelstvo ponovno apelira na meščanstvo, da se zave resnosti položaja in da ne odklanja požrtvovalnih članov okrajnih odborov pomožne akcije, ki ta teden zaključujejo zbirko. Z ozirom na veliko bedo, so potrebna ogromna denarna sredstva, saj stane prehrana po današnjem stanju Din 75.000.— mesečno.

Očistite ceste! Vsi dosedanjí apeli na mestno načelstvo glede snaženja cest so se s strani merodajnih faktorjev prezrli. Mnenja smo, da je takšno postopanje mestnega načelstva vsega obsojanja vredno. Občani plačujejo visoke davke (kuluk) za popravilo in vzdrževanje cest, ogromno število brezposelnih čaka na zaposlitev, vendar se tozadevno skoro nič ne ukrene. Pozivamo g. župana, da se potrudí in ogleda državni most, ki še menda nikoli ni bil tako zane-marjen kot sedaj. Pa tudi na Glavnem trgu se nahajajo veliki kupi snega, ki se sicer polagoma tali, in se voda zbira v velike mlake; oviran pa je tudi promet in pasanti so izpostavljeni nevarnosti, da jih ob srečanju oskropi avto od pet do glave. Takšno stanje menda tudi ni privlačno za tujski promet.

Nek hišni lastnik, ki poseduje v Mariboru več hiš, je daroval za pomožno akcijo mestne občine Din 10.—. Njegov najemnik, ki je tovarniški delavec s številno družino in malim zaslužkom, pa je daroval 20 Din. Koliko takih velikodušnežev je med hišnimi lastniki, pa vedo najbolje povedati nabiranci darov.

Za stalnega sodnega izvedenca tuk. okrožnega sodišča je bil imenovan veterinarski nadsvetnik Hugo Hinterlechner.

Repertoar mariborskega gledališča. Petek, 8. januarja: zaprti. V soboto, dne 9. januarja ob 20. uri: »Viktorija in njen buzar«. Ab. A. V nedeljo, dne 10. januarja ob 15. uri: »Rdeča kapica«, znižane cene; ob 20. uri: »Lutka«, Premijera.

Rok za vložitev ponudb za tekoča dela v letu 1932 pri mestni občini mariborski se podaljša do vključno 11. januarja 1932 do 12. ure. Obrazci za prošnje se dobe pri mestnem gradbenem uradu, Franciškanska ulica 8, II. nadstropje.

Vlomi na dnevnem redu. Minuli torek je bilo vlomljeno v neki hiši v Gregorčičevi ulici in je neznan tat odnesel neki služkinji okrog 5500 Din gotovine in blaga. — Istega dne je bil izvršen tudi vlom v Koroščevi ulici, kjer je vlomilec pobral istotako neki služkinji za več sto dinarjev blaga.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE SO DOSPELE! Štajerska hranilnica na Slomškovem trgu 6 opozarja sodruge na to.

Naše žene in dekleta v Črni.

Agitacijski dan proslave praznika solnčnega rojstva.

Našim zavednim ženam in dekletom res ne more nihče odrekati dobre volje in agilnosti. Kljub težkim časom in neznošnim razmeram, kljub hudim skrbem, ki počivajo na njihovih ramenih, se zavedajo, da boljša bodočnost delavskega razreda ne leži v tanzanju in jadikovanju, ampak v delu za organizacijo in izobrazbo proletariata. Mnogokaj bi se naši sodruzi lahko naučili od naših žen in deklet!

Naša agilna podružnica »Zveze delavskih žen in deklet« je na Stefanovo, dne 26. decembra 1931 priredila svoj agitacijski dan, ki ga je zaključila s proletarsko proslavo praznika solnčnega rojstva in obdarovanjem otrok društvenih članic.

Predpoldne se je vršilo v dvorani »Pri Knezu« predavanje o gospodarski krizi in delavstvu, s posebnim ozirom na ženo. Predavanje je ob lepi udeležbi sodruzič in sodrugov otvorila s. Raušerjeva, govoril pa je s. Eržen.

Popoldne ob 2. uri je pričela proslava. Ob določeni uri je bila dvorana nabito polna sodruzič in sodrugov ter dece. Godbo je oskrbel tamburaški odsek »Svobode«, ki je neumorno sviral neposredno pred otvoritvijo in med odmori. Sodružica Raušerjeva kot predsednica podružnice je v lepo zasnovanem, navduševalnem nagovoru na zbrane sodružice prikazala pomen cele prireditve in je pozvala navzoče na vztrajno in složno delo v okrilju organizacije »Zveze del. žen in deklet«. S. Eržen je nato govoril o pomenu praznika solnčnega rojstva.

Za veselo razpoloženje je skrbela diletantska sekcija, ki je podala veseloigro enodejanko »Strahovi«. Sodružice Steržetova, Šahmanova in Vehovčeva so s svojim nastopom vzbudile mnogo nepriljenega smeha in so preprečile končno tudi slehernega malčka, da je strah v sredi votel, okrog kraja ga pa nič ni.

Po igri je zazarela na odru smreka v sijaju svečk, iz stoterih oči proletarske dece pa je odsevala radost in veselje v pričakovano obdaritve.

Še pred obdaritvijo sta nastopili dve deklici z deklamacijami dveh simboličnih pesmic: »Družnost« in »Pesem rudarskih otrok«. Ko sta mali deklamatorici v svojem amstvenem zanosu prednašali deklamacijski končali, je lesketala v očeh velike večine navzočih solza globoke ganjenosti.

Nato je sledila obdaritev malčkov. Obdarovanih je bilo 85 rudarskih otrok. Vsak izmed njih je prejel skromno darilce, kolikor so pač naše sodružice mogle zbrati med trpinimi in prijatelji proletarske dece. (Rudniška uprava je darovala v ta namen celih 0.50 Din. Op. ur.)

Po končanem oficelnem delu je sledila prosta zabava. Pri tej priliki so se sodruzi in sodružice pomenili med seboj o »predstojećem delu«.

Dramatični odsek »Svobode« pod vodstvom režiserja s. Kraševca se pridno vadi za svoje bodoče nastope in pojde menda tudi gostovat po Mežiški dolini. Tamburaši so že pri tej priliki pokazali, kaj znajo. Pridni so tudi šahisti, ki so zbrali v svoj krog že 40 prijateljev in se zopet pripravljajo na turnir.

Agilnost naših sodruzič bo, tako upamo, povečala število članov naših organizacij in pomnožila število naročnikov naše »Delavske Politike«.

Trdna volja in veselje do dela preveva naše delavske organizacije pod sivo Peco, kljub vsemu in vsem pa gremo naprej!

Opozorilo staršem! Kupite za svojo deco sedaj za šolo samo pri nas na Slomškovem trgu 6!

Celje.

Brezposelnost in kriza vladata tudi v Celju, samo s to razliko, da se po drugih mestih organizirajo razne pomožne akcije, dočim je pri nas, v tem velikem industrijskem centru, vse v nekaki dremavici. Predstavniki našega pokreta so že na merodajnih mestih sprožili željo, da bi se sklicala tozadevna anketa, na kateri naj bi se sklepalo o akciji v pomoč najubožnejšim. Pri tej priliki bi bilo treba govoriti tudi o vprašanju znižanja stanovanjskih najemnin, ki so v Celju neznošno visoke. Če zaželjene ankete ne bodo sklicali omenjeni faktorji, jo bodo morale organizirati pač naše organizacije, kajti beda je tako vsesplošna in tako huda, da je od pomoči nujno potrebna.

Recitacijski zbor, ki je nastopil na silvestrovi prireditvi »Svobode«, se je jako dobro obnesel. Recital je Župančičeva »Kovač« lepo harmonično in efektno, za kar gre hvala predvsem g. Skabernetu, ki je, dasi v kratkem času, vendar odlično izvežbal zbor. Poslušalci so bili elektrizirani. Celjsko delavstvo je lahko ponosno, da je kot prvega v Jugoslaviji uspelo organizirati recitacijski zbor. Hvala gre predvsem pevskemu zboru »Svobode«, iz katerega se je recitacijski zbor rodil. Sedaj je le treba, da pristopi k zboru še zadostno število oseb, da se bo ta nova, mnogo obetajoča ustanova krepko razvijala in izpopolnjevala. Na silvestrovi prireditvi je nastopil tudi pevski zbor z več pesmi. Zlasti se je zopet odrezal pri pesmi »Slava delavstvu«, ki jo je pel ravno o polnoči. Za njim je voščil navzočim v imenu delavskega pokreta veselo novo leto s. Fr. Svetek. Kakor smo informirani, nastopi pevski zbor »Svobode« v kratkem na pevskem koncertu v Trbovljah. Natančnejši spored bomo še objavili.

Otroška čajanka s predavanjem, ki sta jo organizirali podružnici Konzumnega dru-

Cena: Majhne steklenice Din 10.—, srednje steklenice Din 26.—, velike steklenice Din 52.—. Dobiva se povsod.

Prof. Charles Gide o vzrokih finančne krize v Angliji.

Napad tehnike in indijski bojkot angleškega blaga sta povzročila krizo.

Znani francoski zadružni teoretik in narodni gospodar, profesor pariške Sorbone Charles Gide, je napisal v francoski zadružni reviji »Emancipation« članek o vzrokih današnjega položaja v Angliji. Tu izjavlja prof. Gide: »Današnji položaj Anglije je posledica slabih okolščin ne samo denarnega značaja. Anglija je morala od svetovne vojne sem izvršiti težke naloge, morda celo težje kakor Nemčija sama. Prvič je izgubil največji vir angleškega bogastva, premož, oba svoja glavna odjemalca: namreč paroplovbo, ki se poslužuje sedaj večinoma olja, in železnice, ki uporabljajo elektriko. Drugič zahteva enormno ozemlje Indije, ki ima štiri petine vsega prebivalstva Velike Britanije in ki tvori izdaten odjemen trg za njeno blago, svojo neodvisnost in bojkotira angleško blago. Tretjič ne more Anglija najti nikakih novih delovnih možnosti za znotraj svojih tesnih meja prenatrpano prebivalstvo, ker so ji odvzeta njena stara odjemna ozemlja, in si ne more pridobiti nikakih novih tržišč, ko se pa dan za dnemov zaščitne carine povsod samo povišujejo. Končno namerava Anglija v nadi, da svojemu delavstvu preskrbi zaposlenje in utrjena, ko naleti povsod le na za njo zaprta vrata, sama svoja vrata tudi zapreti in se odreči načelu svobodne trgovine, ki je pomenila za Anglijo eno stoletje bogastva; ta opustitev svobodne trgovine je nevaren ukrep, kajti gotovo ne bo mogla Velika Britanija povečati svojega izvoza, ako bo zaprla uvoz iz konkurenčnih držav. To bi bil primeren trenutek, da bi stopil v ospredje kak velik državnik, ako ima Anglija sploh kakkega moža. Ali doslej je Anglija, ako so prišle nad njo kake temne ure, še vedno našla kakega moža; in tako tudi sedaj tak državnik ne bo izostal. Treba je predvsem ohraniti mir! Anglija je bila vedno kraljica morja in kdor vlada morju, ima v rokah ključ do uspehov.«

Cv. K.

štva za Slovenijo in »Svobode« na praznik novega leta, je bila prav lepo obiskana. Danica Svetkova je s spremljevanjem prav srčkanih skioptičnih slik pripovedovala malčkom povesti o »Snežulčici«, obutem mačku in bajni deželi. Mladi poslušalci so mlado predavateljico nagradili za njeno ljubko predavanje z obilnim ploskanjem. Po predavanju se je vršila čajanka, h kateri je prispevala poleg podružnice »Kodesa in »Svobode« tudi celjska »Delavska pekarna«. Malčki so dobili čaja in peciva ter je vladalo med njimi najboljšo razpoloženje.

Prevalje-Leše.

Redni občni zbor podružnice »Svobode« na Lešah, se vrši v nedeljo, dne 10. januarja t. l. ob 15. uri v prostorih pri Jaserju s sledečim dnevnim redom: Poročila odbora in kontrole, volitev novega odbora in predavanje o delavskem kulturnem gibanju.

Jesenice.

Pevski in godalni koncert jeseniške »Svobode«.

Jeseniško delavstvo pričakuje najhujših časov: grozi mu brezposelnost in z njo vse njene spremljevalke. Čaka ga bodočnost, ki ne bo postlana z nobenimi rožicami.

Vendar to delavstvo ne obupava. Združeno v veliki in močni organizaciji ni prav nič opustilo svojega kulturnega dela, kulturnih teženj in hotenj.

V nedeljo, 20. decembra, je imela jeseniška »Svoboda« prvi koncert svojega pevskega odseka in godalnega kvarteta. Glasbeno umetnost goje jeseniški delavci zelo živahno. Samo v svobodnih organizacijah združeni delavci imajo štiri glasbene odseke: godbo na pihala, koncertni orkester, pevski odsek in najnovejši godalni (goslaški) kvartet.

Na čast delegatom, ki so bivali 19. in 20. t. m. na oblastni konferenci Saveza metalstkih radnika Jugoslavije za Dravsko banovino na Jesenicah, se je vršil ta koncert, ki ga je otvoril z jednatim, globoko zasnovanim in zelo temperamentno iznešenim govorom s. Stanko Bokav. Povdarjal je, da mora tudi delavec, ki je itak cel dan deležen monotone glasbe strojev, nakoval, kladiv, transmisij itd., gojiti in uživati smoteno in umetniško glasbo, ki ga bo razvedrila in izpeljala iz sveta vsakdanjosti. In ta glasba mora biti predvsem proletarska! — Za tem je prečital s. Bokav tudi pozdrav centrale »Svobode« v Ljubljani vrli jeseniški podružnici.

Zbor je otvoril svoj nastop s Prelovčev »Slava delu«. Ugajal je tu solist-baronist s. Nikolaj Bernard. Sledili sta Adamičeva »Vse najlepše rožice« in Prelovčeva »Le enkrat še!« Obe sta ugajali.

Godalni kvartet (ss. Bokav, Mrak, Cilenšek, Čelešnik) je nastopil sploh prvič. Svoj krst je prejel izborni. Navzoče je zelo navdušil. Izvajal je skladbe: Bortnianskij: Maestoso (v g-duru), Beissiger: Andante espressivo (v a-duru) in Bortnianskij: Adagio assai (v g-duru). Goslači so vibrirali in so svojo nalogo izvršili zadovoljivo.

Za tem je nastopil oktet (ss. Koren, Gregorčič, Zupan, Bernard, Polde Stražisar, Žagar, Lipovec, Žnidar) z Adamičevo »Šel sem po zelenem travniku« in Prelovčev »O, da je roža moje srce«. Oktet je zelo ugajal, zlasti pa je vzbujal pozornost l. tenorist, mladi sodrug Koren, ki ima močan in prijeten glas. Vendar si tega glasu ne sme kvariti s petjem skozi nos.

Po odmoru je nastopil spet zbor. Zapel nam je: Korunovo »Potrkali na okno«, Volarič-Svetkov »Rožmarin« in Adamičeva »Vasovalca«. Tudi ti zbori so ugajali.

Godalni kvartet je zagodel Silcherjev »Allegretto« (v d-duru), Schumanov »Adagio« (v g-duru) in Beethovnov »Maestoso« (v e-duru). Kako je ugajal publiki, lahko vidimo iz dejstva, da je moral na zahtevo občinstva dodati kar celi dve skladbi. Kapelniku s. Bokavu je treba čestitati k uspehom.

Za tem je nastopil kvartet (Koren, Zupan, Bernard in Jeram Martin) z Juvancem »Spominom na zimski večer«, ki je bil navzočim tako všeč, da so dosegli ponovitev.

Koncert je zaključil zbor. Čuli so V. Krekovo »Ljubezen in pomlad« (solist s. Koren), Vodopivec-Lavrenčičeva »Jaz bi rad rdečih rož«, Kocjančičeva »Slovo« in za zaključek mogočen, veličasten in pretresljivi Schenev zbor »Vzbujenje duhov«.

Pevski zbor je vodil pevovodja s. Jeram Martin, ki je lahko tega prvega nastopa prav zelo vesel. S svojim zborom je prevzel jeseniške delavce, ki bodo gotovo težko pričakovali prihodnji koncert. Zlasti je uspeh velik za prvi nastop. Izgledati bo sicer še treba glasove, zbor preliti v še večjo enoto kakor je, ojačiti morda še basovsko stran — pa bo to zbor, da bo veselje! V dokaz, kako znajo pevci oz. člani zbora ceniti trud svojega pevovodje, navajam darilo, ki so ga pevci poklonili s. Jeramu ob koncu koncerta: izročili so mu lepo povečano sliko zbora v okvirju ter krasen šopek rdečih nageljev. Tudi vsi pevci so nastopili z rdečimi nagelji v gumbnicali. —st—

impregniranje lesa, za apreturo tkanin ter za izdelovanje klejev. Po nekem drugem novem postopku pa nameravajo pretvarjati sladkor v neko posebno plastično maso, iz katere naj bi se izdelovali glavniki, gumbi, različni električni izolacijski material in slični predmeti. V najnovejšem času pa je bila patentirana še bolj zanimiva metoda. Iz sladkorja naj bi se izdelovala neke vrste umetna tkanina, podobna umetni svili, ki bi se potlej lahko predelovalo v vsakovrstno blago in celo v umetno usnje. Če se ta postopek obnese, potem je čisto mogoče, da bomo v doglednem času nosili sladkorno obleko in čevlje iz sladkorne usnje. Dame pa bodo imele torbice iz sladkorja in v njih vsakovrstno drobnarijo iz istega materiala.

Meh za smeh.

E, potem pa že.

»Ne razumem, kako moreš košare ceneje prodajati kakor jaz. Saj tudi jaz kradem vrbove vejice?«

»E, vidiš, jaz pa kar košare izmaknem!«

Časopisno poročilo.

Stekel pes se je zaletel na oglu stoječemu, nič hudega ne slutečemu očesu postave med noge in ga podrl, da je padel na trebuh.

Najfinejši rum
na debelo!

Brandy
in vse vrste likerjev itd.

Pristna slivovka
na drobno!

Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka ulica šte. 9

Telefon šte. 25-80 - Izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupa.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 240— do 750—;
ZA DEČKE:	Din 200— do 330—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210— do 270—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130— do 150—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110— do 270—;
RAGLAN:	Din 320— do 650—;
HLAČE:	Din 90— do 180—.

Vrsta
Tek. šte. Prodajna
cena 50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb.

Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno:

Pazite se pred ponaredbami!

KUPUTE!
MERIMA LINGER MILO
KER JE IZVRSTNE KVALITETE.
MERIMA 1839.

Za šolo kupujemo samo na
Slomškovem trgu šte. 6.
Ljudska tiskarna Maribor.

**Kupujte svoje
potreščine
pri naših
inseren-
tih.**

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKI DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 7% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 delavske domove, 2 v Trbovljah, kakor tudi 3 prodajalne in 2 gostilni v Trbovljah in 1 prodajalno in gostilno v Senovem pri Rajhenburgu, v katerih se oddaja blago najboljše kvalitete po najnižjih cenah. Član te zadruga lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino; delež znaša Din 50—, vpisnina Din 2-50.

NAČELSTVO.

Naročajte in širite „Del. Politiko“.

Nalagajte svoje prihranke

**v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Slomškov trg šte. 6.**

**Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!**

Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesečni odpovedi.